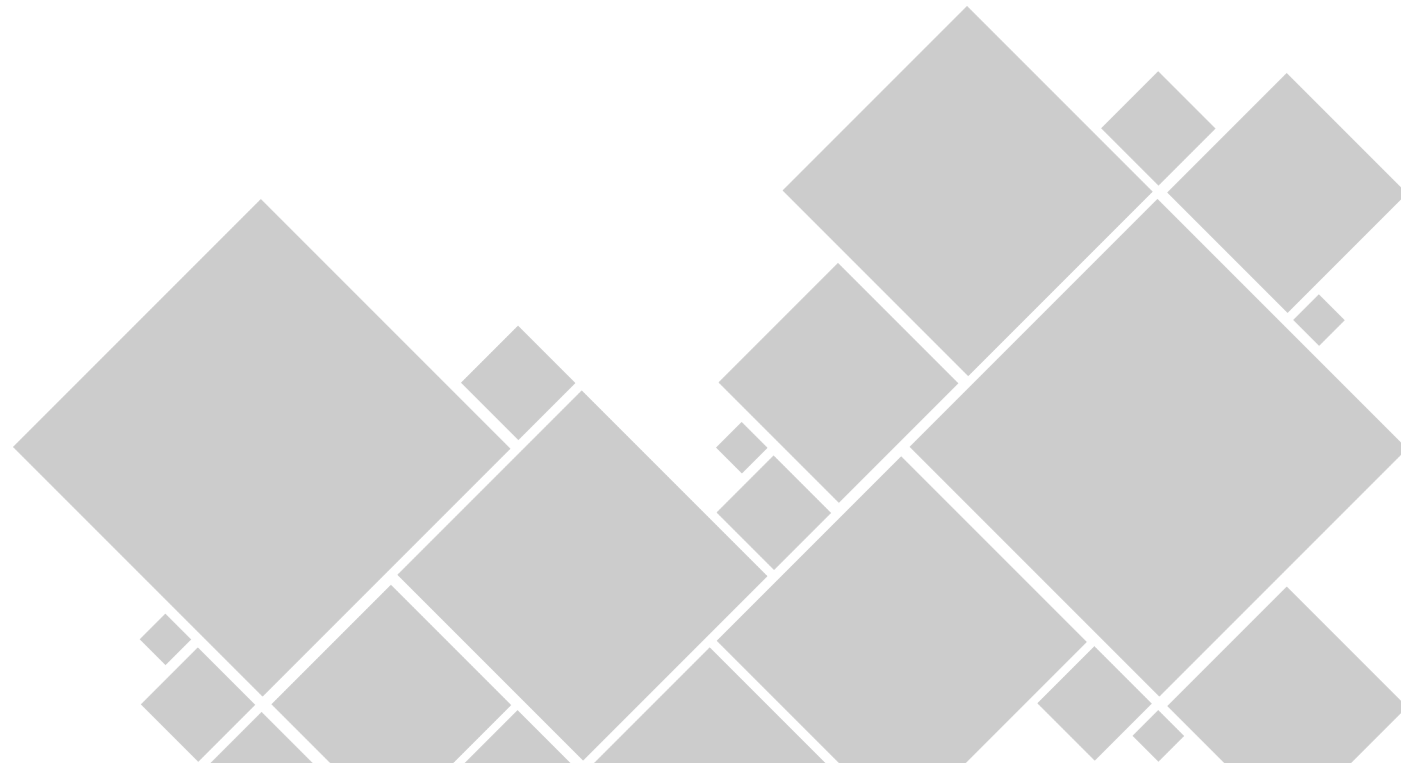

Arbeids- og
sosialdepartementet

Alderspensjon til tidligere mottakere av uføretrygd

Pensjonsforum, 8. februar 2019

Prop. 130 L (2010–2011) (1)

- «(...)uføres alderspensjon skal stå i et rimelig forhold til arbeidsføres alderspensjon.»
- «På kort sikt er det stor usikkerhet knyttet til hvordan arbeidsføre vil tilpasse seg de nye reglene for alderspensjon fra folketrygden. »
- Uføre alderspensjonister født 1944–1951 fikk en sjablongmessig skjerming under antakelse om at arbeidsføre ville kompensere delvis for effekten av levealdersjusteringen.
- La opp til en avklaring i 2018 : «(...) en helhetlig vurdering der observasjoner av arbeidsføres yrkestilpasning og utviklingen i antall uføre vektlegges.»
- «Departementet legger til grunn at endringer i arbeidsføres tilpasning som skyldes andre forhold enn levealdersjustering ikke skal påvirke uføres alderspensjon.»

Prop. 130 L (2010–2011) (2)

- «Det er grunn til å tro at det blant de som velger å ta ut pensjon tidlig vil være en god del som opplever å ha noe sviktende helse, men som ikke nødvendigvis fyller vilkårene for uføretrygd, eller som av andre grunner velger å ta ut alderspensjon i stedet.»
- «En konsekvens av å ta ut alderspensjon tidlig er at årlig pensjon blir lavere som følge av at den skal fordeles over flere antatte gjenstående leveår, samtidig som man ofte ikke vil ha ytterligere pensjonsopptjening.»
- «Som foreslått over, skal uføre overføres til alderspensjon ved 67 år. Uføre er derfor sikret en høyere alderspensjon enn en person som tar ut alderspensjon for eksempel ved 62 år, gitt lik opptjening ellers.»
- «Det er også viktig at forskjellen i pensjonsnivå blant de som velger å ta ut alderspensjonen tidlig og uføre ikke blir for stor.»
- «Departementet foreslår på denne bakgrunn at opptjening av alderspensjon for uføre stanser ved fylte 62 år.»

Sundvollen-erklæringen (2013)

- «Regjeringen vil levealdersjustere uføres alderspensjon på lik linje med øvrige pensjonister.»

Prop. 66 L (2013–2014)

- Uføre født fra og med 1948 skal ikke gis skjermingstillegg i alderspensjonen.
- Forslaget falt i Stortinget, og Arbeids- og sosialkomiteens flertall viste til Prop. 130 L om ny vurdering av skjermingstillegget i 2018.

Prop. 57 L (2017–2018)

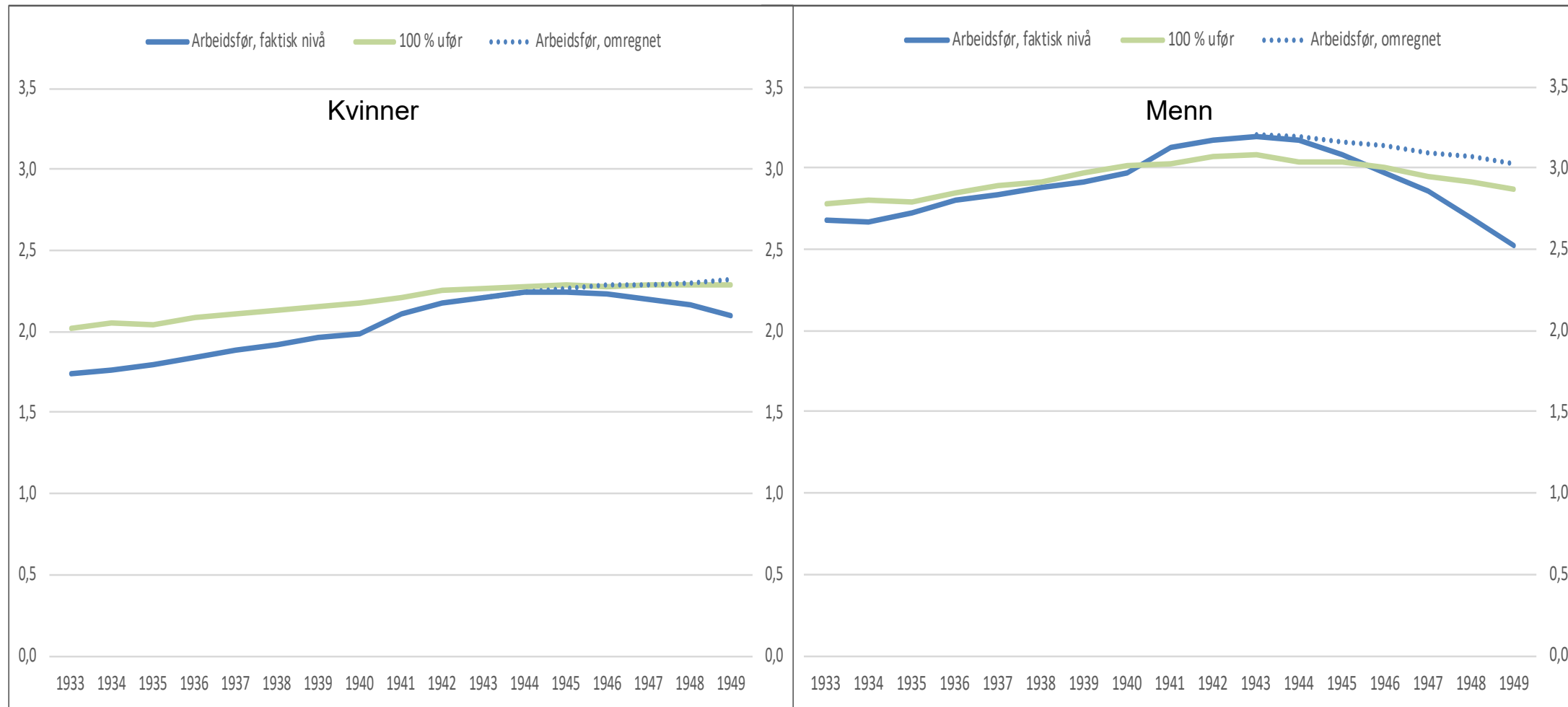
- Departementet tar sikte på å foreta en bred vurdering av uføres alderspensjon i et høringsnotat
- Skjermingsordningen utvides til årskullene 1952–1953 i påvente av en mer langsiktig løsning.

2019: Høringsnotat om alderspensjon til tidligere mottakere av uføretrygd

- Forslag som innebærer at alderspensjon til uføre født 1954 og senere skal levealdersjusteres på lik linje med alderspensjon til arbeidsføre
- "(...) dette gjelder fram til utviklingen endres og behovet for skjerming oppstår."
- Observert utvikling:
 - Uføre og arbeidsføre hadde om lag likt pensjonsnivå i 2011, og har etter 2011 hatt om lag lik utvikling (arbeidsføre omregnet til 67 år).
 - De arbeidsføre har i liten grad kompensert for levealdersjusteringen. Avgangsalderen i privat sektor uten AFP er om lag 67 år både i 2011 og i dag.
 - Uføre som går over til alderspensjon de nærmeste årene vil – uten skjerming – ha et godt alderspensjonsnivå sett i forhold til de som har tidlig avgang fra arbeidslivet

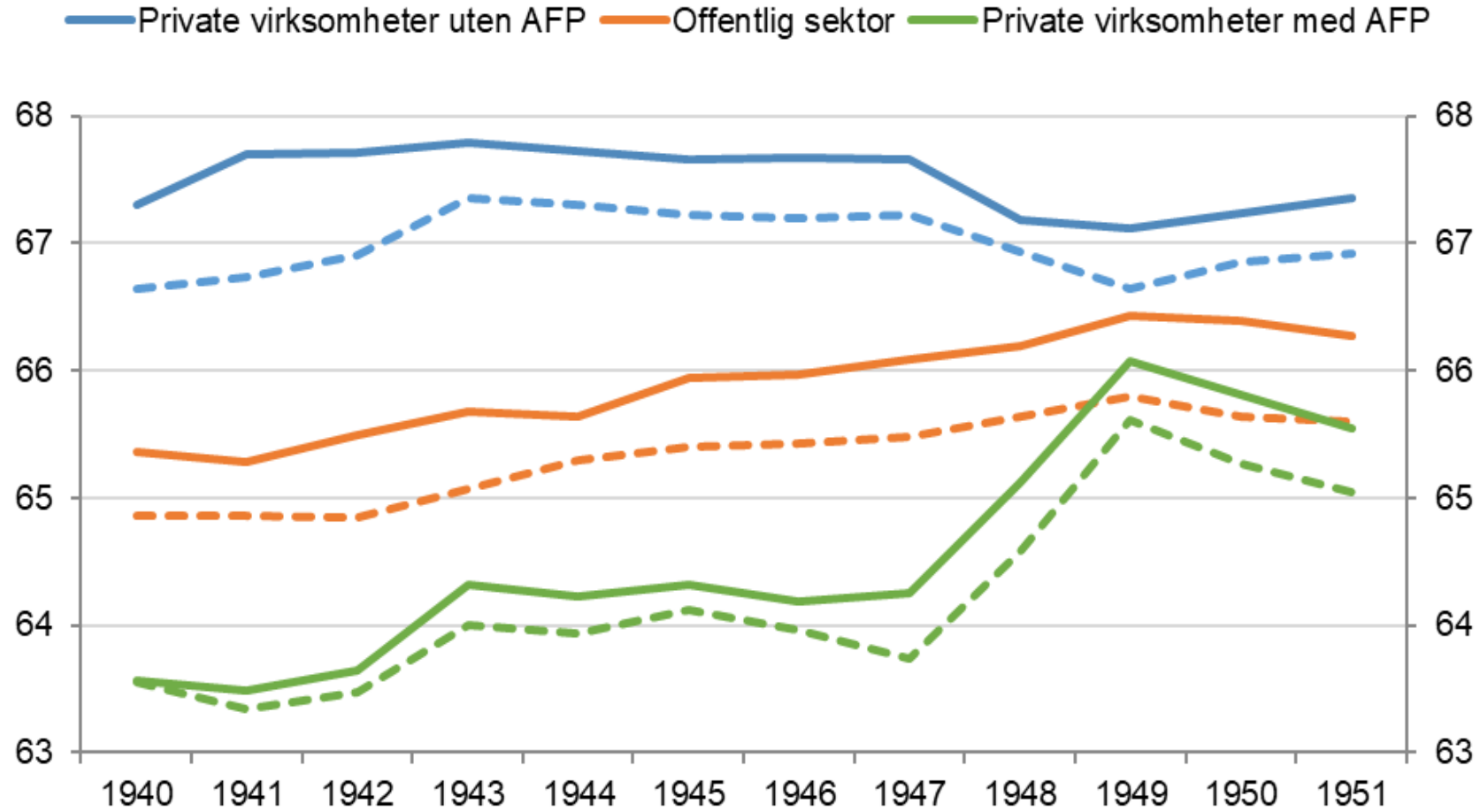
Sammenligning av uføres og arbeidsføres alderspensjon (gjennomsnitt) blant nye alderspensjonister født 1933-1949. Pensjon i G

2019: Høringsnotat om alderspensjon til tidligere mottakere av uføretrygd

- Forslag som innebærer at alderspensjon til uføre født 1954 og senere skal levealdersjusteres på lik linje med alderspensjon til arbeidsføre
- "(...) dette gjelder fram til utviklingen endres og behovet for skjerming oppstår."
- Observert utvikling:
 - Uføre og arbeidsføre hadde om lag likt pensjonsnivå i 2011, og har etter 2011 hatt om lag lik utvikling (arbeidsføre omregnet til 67 år).
 - De arbeidsføre har i liten grad kompensert for levealdersjusteringen. Avgangsalderen i privat sektor uten AFP er om lag 67 år både i 2011 og i dag.
 - Uføre som går over til alderspensjon de nærmeste årene vil – uten skjerming – ha et godt alderspensjonsnivå sett i forhold til de som har tidlig avgang fra arbeidslivet

Median avgangsalder blant arbeidsføre etter sektor og fødselsår. Alt arbeid medregnes (hele linjer) og arbeid over 20 timer per uke medregnes (stiplede linjer)

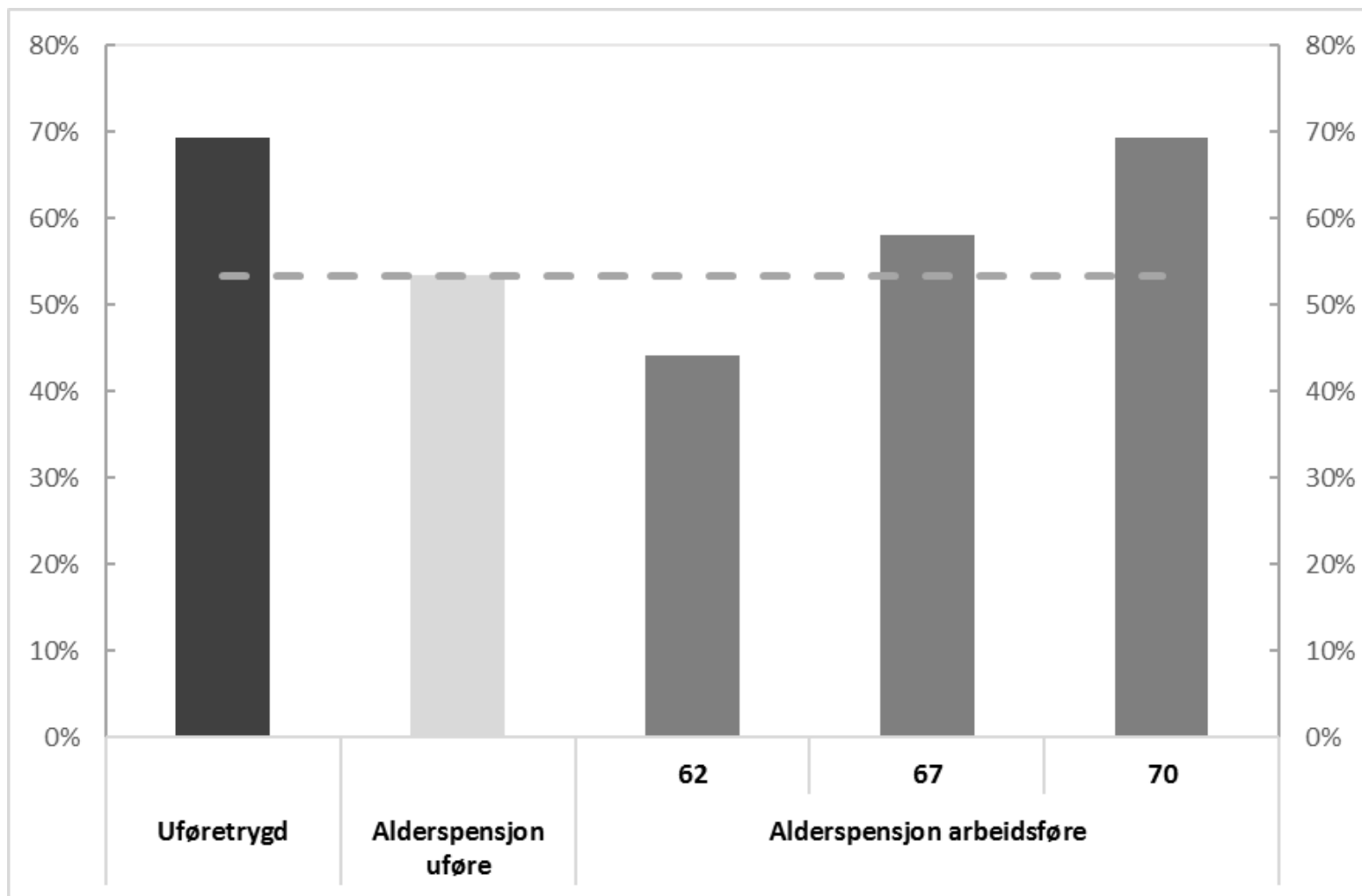

2019: Høringsnotat om alderspensjon til tidligere mottakere av uføretrygd

- Forslag som innebærer at alderspensjon til uføre født 1954 og senere skal levealdersjusteres på lik linje med alderspensjon til arbeidsføre
- "(...) dette gjelder fram til utviklingen endres og behovet for skjerming oppstår."
- Observert utvikling:
 - Uføre og arbeidsføre hadde om lag likt pensjonsnivå i 2011, og har etter 2011 hatt om lag lik utvikling (arbeidsføre omregnet til 67 år).
 - De arbeidsføre har i liten grad kompensert for levealdersjusteringen. Avgangsalderen i privat sektor uten AFP er om lag 67 år både i 2011 og i dag.
 - Uføre som går over til alderspensjon de nærmeste årene vil – uten skjerming – ha et godt alderspensjonsnivå sett i forhold til de som har tidlig avgang fra arbeidslivet

Insentiver i alderspensjons- og uføretrygdsystemet

Kompensasjonsgrader etter skatt for 1963-kullet

Hva er «riktig» nivå?

- Før pensjonsreformen medførte regelverket at uføre fikk en alderspensjon som om de ikke hadde blitt uføre.
- Med fast pensjonsalder: må kun estimere framtidig inntekt
- Etter pensjonsreformen: må også anta noe om avgangsalder
- En fast antatt avgangsalder for uføre medfører at:
 - de som ville stått lenge i arbeid taper
 - de som ville gått av tidlig vinner
- Med regelverket i ny alderspensjon får uføre om lag samme AP som om de hadde stått i arbeid til 65–66 år
- Det er om lag på nivå med median avgangsalder

Veien videre

- Departementet vil følge utviklingen videre
- Behov for tiltak dersom arbeidsføre i tiltakende grad står lenger i arbeid
- Også mottakere av andre inntektssikringsordninger står utenfor arbeid i årene før overgang til alderspensjon
- Også disse kan utsette uttaket av alderspensjon og dermed få en høyere årlig alderspensjon enn de som slutter i arbeid og tar ut alderspensjon tidlig
- «Samspillet mellom alderspensjon og øvrige inntektssikringsordninger i folketrygden etter innføringen av levealdersjustering og fleksibelt uttak av alderspensjon krever en vanskelig avveining av kompensasjonsnivåer og insentiver.»
- Ikke åpenbart at det framtidige virkemiddelet bør være et tillegg i alderspensjonen for utføre
- I Sverige er det nå besluttet at aldersgrensene i pensjons- og trygdesystemet skal knyttes til utviklingen i levealder.